

Naturvernforbundet
i Nordland

Den Norske Turistforening

Saltdal kommune
Kirkegt. 23
8250 Rognan

29.04.2021

Dette brevet sendes på vegne av Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland, Naturvernforbundet i Nordland og Bodø og Omegns Turistforening

Klage på vedtak - Lokal forskrift snøskuterløype i Saltdal kommune

Sammendrag

Forum for natur og friluftsliv i Nordland (FNF Nordland) viser til Saltdal kommunestyrets vedtak i sak 21/21 og om lokal forskrift snøskuterløype i Saltdal kommune. Formålet med løypen er tilrettelegging for snøskuterløype strekningen Skaiti – parkeringsplass ved svenskegrensen.

Skuterløypa berører flere av de tema og hensynene som kommunen er pliktig til å ta ved planlegging av snøskuterløyper, blant annet friluftsliv, naturmangfold, støy og reindrift. FNF Nordland mener ulempene er uakseptable og at hensynplikten ikke er ivaretatt, og påklager derfor vedtaket.

Friluftsliv

Kommunen skal i henhold til motorferdselsloven § 4a og forskriftens § 4a ta særskilt hensyn til støy og andre påvirkninger på friluftsliv. I lovproposisjonen står det at: «*Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling*».

Det er gitt følgende føringer:

- Kommunen bør ikke legge snøskuterløyper i viktige eller svært viktige friluftslivsområder slik de er kartlagt etter Miljødirektoratets veileder M-98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.
- Kommunene bør holde store, sammenhengende vinterfriluftsområder frie for snøskuterløyper.

Skuterløypa går gjennom et viktig vinterfriluftslivsområde (Stor-Graddis/Bjørntoppen) som vil bli forringet. Vedtaket er derfor i strid med de føringer som er gitt i henhold til loven og fra Miljødirektoratet.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
nordland@fnf-nett.no | Eiaveien 5, 8208 Fauske | 908 06 146
organisasjonsnummer 983 267 998 | www.fnf-nett.no/nordland

Skuterløypa er lokalisert i et område med snaufjell og fjellbjørkeskog. Dette er et område som i dag oppleves som stille og rolig. I områder med godt lydmiljø, særlig i viktige friluftslivsområder og fjellområder som dette, er det ikke ønskelig med den støyen som fornøyleseskjøring med snøskuter genererer. I tillegg er det to verneområder imellom løypa (Stor-Graddis naturreservat og Junkerdal nasjonalpark) som kan bli berørt av støy.

Konsekvensene vil være størst for lokalbefolkning og for hytteeiere som bruker området, som for øvrig må betraktes som et viktig nærfriluftslivsområde. Mange bruker området til skiturer, jakt og annet friluftsliv. For mange av friluftslivsutøverne vil snøskutere fremstå som en motsetning til deres aktivitet, og bryte med formålet med friluftsliv som er stillhet og naturopplevelser.

Saltdal kommune har lagt større vekt på å få opprette ei skuterløype for fornøyleseskjøring, enn å ivareta friluftslivet i området. Kommunen har gjort sine vurderinger og avveininger og legger blant annet vekt på at det finnes andre vinterfriluftslivsområder i kommunen.

FNF Nordland er innforstått med at det ikke er et absolutt forbud mot å legge skuterløyper i viktige friluftslivsområder, men de ulike hensynene skal kommunene likevel ivareta. Noe vi mener det ikke blir gjort i tilfredsstillende grad. Det er av manges interesse at området opprettholder de kvalitetene de har i dag uten støy fra snøskutere.

Naturmangfold

Kommunene skal ta hensyn til naturmangfold når de skal fastsette løyper for snøskuterkjøring. Dette følger av motorferdselloven § 4a, tredje ledd. Kommunen har en utredningsplikt og skal blant annet utrede virkningene for naturmangfoldet i influensområdet. Utredningen bør gjennomføres i henhold til anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse. Det bør i utredningen redegjøres for undersøkelser eller tiltak som kan iverksettes for å unngå skader eller ulemper for naturmangfold. Videre skal forslag til snøskuterløyper vurderes etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper (§§ 8-12).

Norsk Ornitologisk Forening, avdeling Nordland, påpekte mangelfulle kartlegginger og vurderinger etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper. FNF Nordland støtter deres anførsler. Våre erfaringer er dessuten at naturmangfoldet og virkningene blir neglisjert ved planlegging av skuterløyper. Det bekreftes også fra Miljødirektoratet at kunnskapen om hvilke effekter/virkninger snøskuterkjøring har for dyr og fugler, er generelt mangelfull. Men det vil alltid generere støy, menneskelig aktivitet og unødig forstyrrelser i en svært sårbar tid. Om vinteren er mattilgangen er dårlig, værhardt og lite dagslys. I tillegg er det fuglearter som kommer trekkende, det er arter som hevder revir og som reproducerer i slutten av skutersesongen. Derfor er kunnskapsinnhenting og grundige vurderinger om naturmangfoldet så viktig. Enda større blir ulempene når den lokale forskriften åpner for mange muligheter til å stanse skuteren for å raste. Med det vil forstyrrelsene øke betraktelig i perioder mange snøskuterkjørere. I henhold til faglige vurderinger og konsekvensutredningen er det nettopp forbud mot å raste som vil dempe konfliktene. Det åpnes for å raste 1. mars til 1. mai, samt et forbud de første to kilometerne. Vi mener et forbud mot rasting gjennom hele løypa hadde vært mer fornuftig. Etter det vi forstår det å kjøre skuteren over til Sverige, for så å ta del i kjøre-kulturen der, som vil være en del av formålet med skuterløypa.

Skuterløypa vil ha innvirkning på naturmangfoldet som oppholder seg ved løypa og i influensområdet gjennom vinteren og våren. I utredningene vises det til at det er brukt eksisterende kunnskap fra Naturbase, Artskart og sensitive arter. Dette er et minimum av det som forventes. Vi mener

utredningene er for svake til å fatte vedtak på et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag. Motorferdsel i utmark må alltid vurderes etter *formålet* med loven som er å *verne om naturmiljøet*, jfr. § 1. FNF Nordland mener skuterløypa ikke tar godt nok vare på naturmangfoldet.

Andre merknader til lokal forskrift

Som det kommer frem av konsekvensutredningen er det vanskelig med avbøtende tiltak siden skuterløypa er lokalisert i et vinterfriluftslivsområde og vinterbeite for rein. Skuterløypa ligger innenfor senvinterland (særverdiområde), trekk- og flyttlei. Området benyttes til vinterbeite for strørein som trekker over fra Sverige etter å ha blitt flyttet dit i november/desember. Influensområdet er vinterbeite som er en minimumsfaktor i distriktet. I henhold til utredningen vil reindriften samlet sett bli *noe forringet*. Statsforvalteren påpekte i sin høringsuttalelse at snøskuterløypa vil være til *vesentlig skade* for reindriften.

Det listes opp forslag til tiltak for å dempe konfliktene ved å redusere intensiteten til snøskutertrafikken. FNF Nordland mener det er flere tiltak her som med stor fordel kunne vært lagt inn i lokal forskrift. Blant annet at det ikke kan rastet langsmed løypa og at åpningstiden kortes ned (god tid før 1. mai).

FNF Nordland mener også at *friluftsliv* ikke kan omfattes i forskriftens formål (§ 1). Motorisert ferdsel og snøskuterkjøring har aldri kommet inn under friluftslivsbegrepet, noe alle Stortingsmeldinger om friluftsliv har vært tydelig på. I den siste stortingsmeldingen, Meld. St. 18 (2015-2016) Natur som kilde til livskvalitet står det at «*Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivsbegrepet, slik det er definert i den offentlige friluftslivspolitikken.*». Saltdal kommune må også legge nasjonal politikk til grunn. Hovedformålet med traseen må anses å være «skuterturisme» og for å få snøskuterkjørere over grensen til Sverige.

Konklusjon

Vedtaket om lokal forskrift for snøskuterløype fra Skaiti til grensen oppfyller ikke hensynsplikten kommunen skal ta overfor friluftsliv, støy, naturmangfold og reindrift. FNF Nordland påklager vedtaket.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Nordland

Ylva Edvardsen
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator